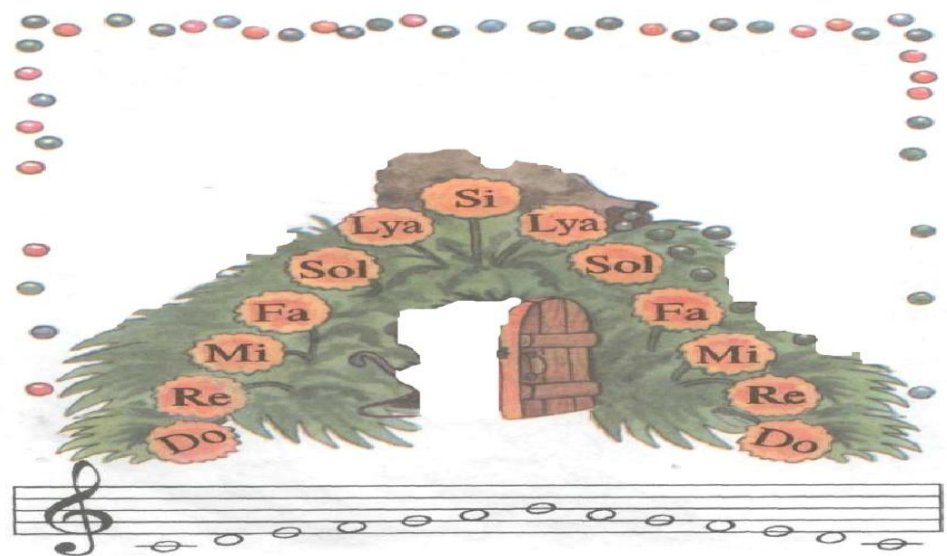

**O`ZEKSTAN RESPUBLIKASI
XALIQ BILIMLENDIRIW MINISTRILIGI
A`JINIYAZ ATINDAG`I NO`KIS MA`MLEKETLIK
PEDAGOGIKALIQ INSTITUTI**

G.Ul`fetova, G.Eshbaeva

MUZIKA TEORIYASI II - BASQISH

*(arnawlı sırtqı bo`lim talabaları ushın
sessiya aralıq tapsırmalar)*

NO`KIS-2007

Du`ziwshiler: G.Ul`fetova, G.Eshbaeva

Muzika teoriyası pa`ninen issi jumıs bag`darlama tashkent qalası o`zbekstan respublikası joqarı ha`m orta arnawlı bilimlendiriw ministrliğı, joqarı ha`m orta arnawlı ka`sip-o`ner ta`limin rawajlandırıw orayında 2006-jıl 10 avgustta tastıyqlang`an, muzika teoriyası pa`ninin` jumıs bag`darlaması (bakalavrlar ushın) tiykarında islep shıg`ıldı.

Arnawlı da`stu`r pedagogika joqarg`ı oqıw jurtlarının` muzika fakul`tetleri yamasa bo`limlerinde muzika teoriyası pa`ninen oqıtıw boyınsha qoyılatug`ın barlıq talaplardı esapqa alg`an halda du`zilgen.

JUWAPLI REDAKTOR

K.M.Koshanov - A`jiniyaz atındag`ı No`kis ma`mleketlik pedagogikalıq institutı
filologiya ilimlerinin` kandidatı, professor

PIKIR BILDIRIWShILER:

1. *G.Kamalova* - Qaraqalpaqstan ma`mleketlik universiteti solfedjio pa`n oqıtıwshısı.
2. *U.Abdullaeva* - ko`rkem o`ner kolledjinin` oqıtıwshısı.

S O`Z B A S I

Muzika teoriyası pa`ni bolajaq bakalavrdı tayarlawdag`ı tiykarg`ı qa`nigelik pa`nlerden biri bolıp esaplanadı.

*Muzika teoriyası pa`ni* - bul nota, gıltler, saz, ritm, metr, o`lshemler, intervallar, lad, akkordlar, tonlıqlar, al`teratsiya, u`sh dawıshlıqlar, xromatizm, dominantseptakkord, jetekshi septakkord, xalıq lادلarı, modulyatsiya menen talabalardı tanıstıradı.

1. Muzika teoriyası pa`ninin` maqseti, wazıypaları talabalarg`a qoyılatug`ın talaplar:

1.1. Pa`ndi oqıtıwdın` maqseti: muzika teoriyası pa`ninin` maqseti bakalavrlardı muzika teoriyası tu`sinikleri tiykarında muzika ma`deniyatı oqıtıwshısın ka`siplik xızmetke tayarlaw.

1.2. Pa`ndi u`yretiwdegi wazıypalar:

- ✚ talabalardıń tiykarg`ı ta`sir etiw quralların tu`siniwi ushın olarg`a kerekli ko`nlikpe ha`m bilimlerdi beriw;
- ✚ keleshekte muzika teoriyası tsikl bo`limleri (garmoniya, sol`fedjio, muzika shıg`armaların tallaw ha`m muzika tariyxı)ń o`tiw ushın, talabalarg`a bekkem bilimdi beriw;
- ✚ talabalardıń estetikalıq talg`amın tuwrı jolg`a salıw;
- ✚ muzika teoriyasının` tiykarg`ı temaları: muzikalı dawıs, intervallar, ritm, lad ha`m tonlıq, akkordlar (u`sh dawıshlıqlar, dominant sept akkord, jetekshi septakkord) xalıq muzıkası lادلarı, xromatizm, nama ha`m basqalar menen talabalardı tanıstırıw.

1.3. Talabalar bilimine qoyılatug`ın talaplar:

- ✚ barlıq major ha`m minor gammaların ha`m intervallardıń, akkordlardıń sheshimlerin du`ze alıw ha`m sherte alıw;
- ✚ ha`r qıylı dawıslardan xalıq muzıkasının` jeti basqıshlı dawıs qatarların, major ha`m minor pentatonika dawısların du`zip, shertip beriw;
- ✚ berilgen tonlıqta belgili bir akkordlar izbe-izligin shertip beriw;
- ✚ diatonik sekventsianı shertip beriw;
- ✚ xromatik major ha`m minor gammaların du`ziw;
- ✚ onsha u`lken bolmag`an muzika shıg`armalarının` ladı, tonlıg`ı, obrazlar xarakterin anıqlap analiz qılıw.

Jan`a axborot texnologiyasi

shopmt.ru
newyorkcenter.ru.
w.w.w.gnesin.ru

Ko`rgizbeli qurallar

fortepiano

Jan`a ped. texnologiya

- ❖ «aqiliy hu`jim» usılı
- ❖ «sa`wbetlesiw» usılı
- ❖ «soraw-juwap» usılı
- ❖ «do`n`gelek stol» usılı

MUZIKA TEORIYaSI
ASB TALABALARI UShIN SESSIYa ARALIQ TAPSIRMALARININ`
TEMASI,
ONIN` JOBASI HA`M A`DEBIYaTLAR DIZIMI

II-BASQISH III SEMESTR

XALIQ MUZIKASI LADLARI

Reje:

1. Xalıq muzıkası ladları.
2. İoniy, doriy, frigiy, lidiy, miksolidiy, eoliy ladları.

TRANSPOZITsIYa

Reje:

1. Transpozitsiya haqqında tu`sinik.
2. Akapella xor shıg`armasın transpozitsiya islew.

DOMINANTSEPTAKKORD

Reje:

1. Dominantseptakkord ladtın` neshinshi basqışınan du`ziledi, onın` intervallıq quramı, ondag`ı seslerdin` atları.
2. Sol` majorda, mi minorda du-dı du`ziw.

DOMINANTSEPTAKKORD

Reje:

1. Dominantseptakkordlardın` aylanısları.
2. Re majorda, si minorda du ha`m onın` aylanısların du`ziw.

MAJOR HA`M ONIN` PARALLEL` TONLIQLARI

Reje:

1. Major tonlıqlar.
2. Majorg`a parallel tonlıqlar.

AKKORDLAR

Reje:

1. Akkordlar.
2. Tiykarg`ı u`sh seslikler.

DOMINANTSEPTAKKORD

Reje:

1. Dominantseptakkord ha`m onın` aylanıslarının` sheshiliwi.
2. Sol` majorda ha`m mi minorda du ha`m onın` sheshiliwin du`ziw.

TRANSPOZITSIYa

Reje:

1. Transpozitsiya.
2. Vokal shıg`armasın transpozitsiya islew.

JETEKShI SEPTAKKORD (VII U)

Reje:

1. Jetekshi septakkord ha`m onın` aylanıslarının` sheshiliwi.
2. Fa majorda, re minorda VII U ha`m onın` aylanıslarının` sheshiliwi.

MODULYaTsIYa

Reje:

1. Modulyatsiya
2. Modulyatsiyag`a nama shıg`armalarınan mısallar
(talabanın` qa`lewi boyınsha)

XROMATIZM

Reje:

1. Xromatizm haqqında tu`sinik beriw.
2. Xromatizm gammalardı jazıp ko`rsetiw (do major, do minor).

LAD HA`M TONLIQLARDI ANIQLAWShI TIYKARG`I BELGILER

Reje:

1. Lad ha`m tonliqlar.
2. Lad ha`m tonliqlardi aniqlawda gilttegi belgiler (misallar menen ko`rsetiw).

LAD HA`M TONLIQLARDI ANIQLAWShI TIYKARG`I BELGILER

Reje:

1. Lad ha`m tonliq.
2. Bir nama shig`armasin alip, onin` ladin ha`m tonlig`in aniqlaw. (nama shig`arma talabanin` qa`lewi boyinsha).

MUZIKA BEZEKLERI

Reje:

1. Muzika bezekleri.
2. Melizmler, forshlag, mordent, trel.

INTERVALLAR

Reje:

1. Intervallar.
2. Intervallardin` aylanisi.

ARTTIRILG`AN HA`M KEMEYTIRILGEN U`Sh SESLIKLER

Reje:

1. Arttirilg`an u`sh seslikler.
2. Kemeytirilgen u`sh seslikler.

DOMINANTSEPTAKKORD

Reje:

1. Dominantseptakkord.
2. Du ha`m onin` aylanislarin fa majorda, re minorda du`ziw.

DOMINANTSEPTAKKORD

Reje:

1. Dominantseptakkord.
2. Du ha`m onin` aylanislarin lya major, fa // minorda du`ziw.

KIRISPE SEPTAKKORD (VII U)

Reje:

1. Kirispe septakkord.
2. Lya majorda, fa // minorda kirispe septakkord ha`m onin` sheshiliwi.

KIRISPE SEPTAKKORD (VII U)

Reje:

1. Kirispe septakkord.
2. Mi majorda, do //minorda kirispe septakkord ha`m onin` sheshiliwi.

MUZIKA TEORIYASI PA`NINEN BAHALAW KRITERIYALARI

Pa`n boyinsha 2 ab o`tkeriledi 2 ab - 85 ball.

1 juwmaqlawshı bahalaw - 15 ball

Ulıwma - 100ball

Aralıq bahalaw kriteriyası

1 ab sessiya aralıq tapsırmaların tekseriw jumısı - 40 ball

2 ab awızsha tu`rde alınadı - 45 ball

1ab-sessiya aralıq tapsırmaların tekseriw jumısı

«5» bahası-35-40 ball

«4» bahası-29-34 ball

«3» bahası-22-28 ball

«2» bahası-0-21 ball

«5» bahası-35-40 ball talabalar sessiya aralıq temaların tolıq, mazmunlı, anıq jazılsa qoyıladı.

«4» bahası-29-34 ball talabalar sessiya aralıq temaların tolıq juwap bermesten, mazmunlı etip jazılsa qoyıladı.

«3» bahası-22-28 ball talabalar sessiya aralıq temalarında ayırım qa`teler jiberilip jazılsa qoyıladı.

«2» bahası-0-21 ball talabalar sessiya aralıq temalarına ulıwma juwap bermese qoyıladı.

2ab-awızsha tu`rde alınadı.- 45 ball

«5» bahası-39-45 ball

«4» bahası-32-38 ball

«3» bahası-25-31 ball

«2» bahası-0-24 ball

«5» bahası-39-45 ball talabalar a`meliy sabaqlarında temalar boyınsha tolıq, anıq ayırıqsha juwap berse.

«4» bahası-32-38 ball talabalar a`meliy sabaqlarında temaların boyınsha ortasha juwap berse.

«3» bahası-25-31 ball talabalar a`meliy sabaqlarında temaları boyınsha ayırım qa`teler menen juwap berse.

«2» bahası-0-24 ball talabalar a`meliy sabaqlarında temalar boyınsha juwap bere almag`an jag`dayda

Juwmaqlawshı bahalaw kollekviumda ha`r bir talabag`a o`tilgen temalar boyınsha interval, akkordlar ham septakkordlardı fortepianoda shertip ko`rsetiw talap etiledi.

Juwmaqlawshı bahalaw kriteriyası

juwmaqlawshı bahalaw-15 ball

«5» bahası-13-15 ball

«4» bahası-11-12 ball

«3» bahası-8-10 ball

«2» bahası-0-7 ball

«5» bahası-13-15 ball berilgen sesten yamasa berilgen tonlıqtan interval, akkordlar ha`m septakkordlardı, olardıń aylanısların du`zip, fortepianoda tolıq, ayırıqsha anıq etip shertse qoyıladı.

«4» bahası-11-12 ball berilgen sesten yamasa berilgen tonlıqtan interval, akkordlar, ha`m septakkordlardı ortasha du`zip, fortepianoda ortasha shertip ko`rsetikenı ushın

«3» bahası-8-10 ball berilgen sesten yamasa berilgen tonlıqtan interval, akkordlar, ha`m septakkordlardı ortasha du`zip, fortepianoda ayırım qa`telerdi jibergenı ushın.

«2» bahası-0-7 ball berilgen sesten yamasa berilgen tonlıqtan interval, akkordlar ha`m septakkordlardı ulıwma du`ze almag`anda, fortepianoda ulıwma sherte almag`an jag`dayda qoyıladı.

MUZIKA TEORIYASI PA'NI BOYINSH A JUWMAQLAWSH I KOLLEKVIUMNIN` BAHALAW SORAWLARI

1. Nota degenimiz ne?
2. Notalar qanday sozımlılıqlarg`a iye?
3. Pauza ha`m onın` tu`rleri?
4. Liga?
5. Liga menen ligatonın` ayırmashılıg`ın aytın`?
6. Fermata?
7. Akkord?
8. Metr?
9. Ritm?
10. Takt. Zatakt?
11. Sinkopa?
12. Temp?
13. Jay templer?
14. Ortasha templer
15. Tez templer?
16. O`lshemler?
17. A`piwayı o`lshemler?
18. Quramalı o`lshemler?
19. Intervallar?
20. Garmoniyalıq intervallar?
21. Melodiyalıq intervallar?
22. A`piwayı intervallar?
23. Berilgen sesten a`piwayı intervallardı du`ziw ha`m fortepianoda shertiw?
24. Intervallardıń aylanısı?
25. Berilgen sesten intervallardıń aylanısın du`ziw?
26. Dissonans intervallar?
27. Konsonas intervallar?
28. Xarakterli intervallar?
29. Major tonlıqları?
30. Minor tonlıqları?
31. Akkord?
32. U`sh dawıslılıqtın` tu`rleri?

33. Berilgen tonlıqtan u`sh dawıslılıqlardı du`ziw ha`m fortepianoda shertiw?
34. U`sh dawıslılıqlardıń aylanısın du`ziw ha`m fortepianoda shertiw?
35. Mi major ha`m do // minorda u`sh dawıslılıqlardı ha`m olardıń aylanısın du`ziw ha`m fortepianoda shertiw?
36. Septakkordlar?
37. Dominantseptakkord ha`m onıń du`zilisin du`ziw ha`m fortepianoda shertiw?
38. Dominantseptakkordtag`ı dawıslar qalay ataladı?
39. Berilgen tonlıqtan du du`ziw ha`m fortepianoda shertiw?
40. Du ha`m onıń aylanısı?
41. Du ha`m onıń aylanısların berilgen tonlıqtan du`ziw ha`m fortepianoda shertiw?
42. Du ha`m onıń aylanıslarının` sheshiliwi?
43. Du ha`m onıń aylanıslarının` sheshiliwin berilgen tonlıqtan du`ziw ha`m fortepianoda shertiw?
44. Lya major ha`m fa// minorda du ha`m onıń aylanısların sheshiliwi menen du`ziw ha`m fortepianoda shertiw?
45. Sol sestinen garmoniyalıq intervallardı du`ziw ha`m fortepianoda shertiw?
46. Sol sestinen melodiyalıq intervallardı du`ziw ha`m fortepianoda shertiw?
47. Jaqın tonlıqlar?
48. Turaqlı ha`m turaqsız sesler?
49. Gamma?
50. Oktava?

A`D E B I Ya T L A R:

- 1. Fridkin G. Prakticheskoe rukovodstvo po muzikal`noy gramote. M., 1985.**
- 2. Musiqaning elementar nazariyasi bo`yicha mashq va vazifalar to`plami.
(du`ziwshi K.Raximov ) T., «O`zbekstan». 2006.**
- 3. Krasinskaya L., Utkin V. Elementarnaya teoriya muziki. M., 1991.**

Du`ziwshiler: G.Ul`fetova, G.Eshbaeva

MUZIKA TEORIYaSI II-BASQISH

*(arnawlı sırtqı bo`lim talabaları ushın
sessiya aralıq tapsırmalar)*

Metodikalıq ko`rsetpe A`jiniyaz atındag`ı no`kis ma`mleketlik pedagogikalıq institutı ilimiy-metodikalıq ken`esinin` 1 noyabr` 2007 jılğ`ı №3 protokolı menen baspadan shıg`arıwg`a usınıs etilgen.

Tex. redaktor U.B. Balıмова

Kompyuter verstkashı B.Jumatov

A`jiniyaz atındag`ı NMPI redaktsiya - baspa bo`limi

A`jiniyaz atındag`ı NMPI kishi baspaxanasında basılğ`an. 2007j.

Buyırtpa № 0135. nusqası – 50 dana. format 60x84

742005. No`kis qalası, A. Dosnazarov ko`shesi, 104. Reestr №11-0927